

⁶ M. Biržiškos paruoštų K. Donelaičio „Raštų“ mokykloms išėjo trys leidiniai (1918, 1921, 1927 m.). Rašte greičiausia turimas galvoje 1927 m. leidinys: Duonelaičio gyvenimas ir raštai. Su kalbos paaiškinimais. [Parengė ir prakalbą, p. 3, parašė] M. Biržiška. 3-asis leid. K., „Vairas“, 1927. 216 p. su iliustr.

⁷ A. Baranausko poezijai buvo skirti du leidiniai: a) Iš Barono poezijos. Kaunas—Marijampolė, „Dirva“, 1924. b) Biržiška M. Barono gyvenimas ir raštai. Kaunas—Marijampolė, „Dirva“, 1924. 107 p.

⁸ 1825 m. Karaliaučiuje buvo išspausdintas L. Rėzos paruoštas pirmasis lietuvių liaudies dainų rinkinys „Dainos“. 1935 ir 1937 m. dviem knygomis buvo išleistas L. Rėzos „Dainų“ 3-asis leidimas.

⁹ Turima galvoje S. Daukanto 1838 m. parašyta „Istorija Žemaitiška“ (2 t., išleisti 1893—1897 m.).

¹⁰ „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“ (1-asis leid. pasirodė 1846 m. Petrapilyje, 2-asis—1892 m. Plymute, 3-asis—1935 m. Kaune).

¹¹ Buvo siūdoma perspausdinti žurnalo „Aušra“ (1883—1886) turinį.

¹² 1907 m. Vilniuje įkurta Lietuvių mokslo draugija turėjo sukaupusi gausią rankraštinę literatūros ir tautosakos medžiagą.

Iš „Kultūros“ bendrovės istorijos

1920 m. lapkričio 26 d. Šiauliuose pradėjo veikti pažangi „Kultūros“ bendrovė. Jos tikslas buvo leisti ir platinti knygas, propaguoti mokslo žinias ir kelti krašto kultūrą. „Kultūros“ bendrovė išleido apie 140 knygų beveik 600 tūkst. egzempliorių tiražu. Jos leidinių tematika labai įvairi: lietuvių ir pasaulinės literatūros klasikai, mokslo populiarinimo veikalai, vadovėliai mokykloms ir kt. Nuo 1923 m. „Kultūros“ bendrovė leido universalaus turinio mokslo populiarinimo žurnalą „Kultūra“ (jis buvo leidžiamas iki 1941 m.). „Kultūros“ bendrovė organizavo apie 300 kultūros būrelių, kuriems priklausė apie 3 tūkst. žmonių. Kultūros būreliai turėjo rūpintis savo būrių švietimu ir kultūrine veikla įvairiose Lietuvos vietose. „Kultūros“ bendrovė stengėsi aprūpinti būrelių bibliotekėles, siųsdama joms savo naujų leidinių, siuntinėdama kilnojamąsias bibliotekėles. „Kultūros“ bendrovė bei kultūros būreliai vaidino teigiamą vaidmenį to meto Lietuvoje: bendrovė kovojo už švietimo sudemokratinimą, skleidė pažangią šviečiamąjį turinio literatūrą, skiepėjo materialistinę pasaulėžiūrą ir tuo pačiu silpnino klerikalizmo pozicijas švietimo srityje. Kai kurie aktyvūs „Kultūros“ bendrovės ir kultūros būrelių nariai buvo susiję su pogrindyje veikusia Lietuvos Komunistų partija bei Lietuvos Komunistinio jaunimo sąjunga.

Buržuazinės Lietuvos vyriausybė, ypač valdant klerikalams, kiudė „Kultūros“ bendrovės ir kultūros būrelių veiklai: buvo trukdoma jų ruošiamiems renginiams, draudžiamos „Kultūros“ bendrovės išleistos knygos ir kt. 1926 m. buvo uždrausti kultūros būreliai, o 1927 m.—ir pati „Kultūros“ bendrovė.

Centriniam valstybiniam archyve yra keletas dokumentų, kuriuose esama duomenų apie „Kultūros“ bendrovės leidybinę veiklą, kultūros būrelių darbą ir jiems teikiamą paramą. Archyviniai dokumentai pateikia duomenų apie „Kultūros“ bendrovės leidinių draudimą. Prie švietimo ministerijos įsteigta Mokslo priemonių ir knygų tikrinimo komisija mokyklų bibliotekoms buvo uždraudusi naudoti nemažai „Kultūros“ bendrovės leidinių. 1926 m. rinkimus į Lietuvos seimą laimėjus liaudininkų ir socialdemokratų blokui, „Kultūros“ bendrovė rūpinosi panaikinti knygų tikrinimo komisijos draudimą jos leidiniams. 1926 m. liepos 26 d. tuometinis švietimo ministras prof. V. Cepinskis leido „Kultūros“ bendrovės leidinius naudoti įvairių tipų Lietuvos mokyklose. Po fašistinio perversmo Lietuvoje 1927 m. pradžioje buvo vėl uždrausta mokyklose naudoti „Kultūros“ bendrovės išleistas knygas, ir V. Cepinskio pasirašytas leidimas buvo panaikintas.

Cia spausdinamas „Kultūros“ bendrovės valdybos 1926 m. birželio 30 d. ir 1927 m. liepos 8 d. raštai švietimo ministrui.

1926 m. raštas švietimo ministrui

1926 m. birželio m. 30 d.

p-nui Švietimo Ministeriui
Kaunas

Pareiškimas

„Kultūros“ Bendrovė yra vienintelis kooperatyvas pasaulinio bei mokslinio turinio knygoms leisti Lietuvoje ir mokslui plėsti liaudyje kooperacijos pagrindais. Jos tikslas įvairiausiais būdais šviesti liaudį, kaip antai: leisti ir platinti knygas, rengti paskaitas, organizuoti jaunimą į mokslo būrelius, steigti vietose knygynėlius ir kit. Iki šiol bendrovė yra išleidusi 140 knygų¹ pavadinimų 560.563 ekzempl., įkūrusi 135 būrelius su

2600 narių, leidžia visą seriją populiarių liaudžiai skiriamų knygelių „Kultūros knygynėlių“, kurio išėjo jau 60 knygucių, mėnesinį populiaraus mokslo „Kultūros“ žurnalą, kuris turi jau apie 5000 skaitytojų, siuntinėja 15 keliaujamųjų knygynų dėžių per būrelius ir draugijas; savo veikimo centre, Šiauliuose, turi savo Liaudies Namus su salėmis vaidinimams ir susirinkimams, nuolatinį „Liaudies Teatrą“ vaidintojų būrelį, savo radio imtuvą ir nuolatinį kinematografa su tinkamai parenkamomis filmomis ir labai prienamomis kainomis (nuo 2.40 cnt. iki 50 cnt.), kurį, be to, gerokas bienuomenės skaičius ir neturtingų moksleivių kas vakarą gauna progos lankyti veltui ir dar padeda savo būreliams įsigyti knygynus, radio imtuvus, tarpininkauja norintiems gauti iš užsienio mokslo ir kit. knygas ir švietimosi priemones.

Negaudama jokių pašalpų bei palengvinimų, „Kultūros“ bendrovė įstengė būrelių nariams, moksleiviams ir kariams siuntinėti savo žurnalą su visais priedais trečdaliu pigiau (16 lt. metams) 2000 ekzempl., darydama sau nuostolį po 1000 litų kas mėnuo, rengti būreliuose paskaitas.

Be to, „Kultūros“ bendrovė stengiasi ne tikai didinti skaitytojų skaičių, gaminti dirvą knygai Lietuvoje, per savo būrelius, daryti ją visiems ir visur prieinamą (knygnai Lietuvoje, net ir didesniuose miesteliuose, ilgai dar negalės išsilaikyti) statydama būrelių nariams pareiga knygas platinti, bet dar kovoja su knygų platintojais tarpininkais, parduodama savo leidinius būrelių nariams ir bendrovės nariams trečdaliu pigiau.

Tačiau buvusi iki šiol Vyriausybė ne tikai nerėmė bendrovės darbo, o visaipten stengėsi jį griauti. Visų pirma uždraudė „Kultūros“ bendrovei rengti paskaitas Šiaulių Valskybinės Gimnazijos salėje (kol bendrovė neturėjo savo salės), nors paskaitos būdavo grynai mokslinės, o kitoms organizacijoms leisdavo daryti toje pačioje salėje net politinio turinio.

Įsteigus Svetimo Ministerijai mokslo priemonių ir knygų tikrinamąją komisiją, Svetimo Ministerija uždraudė pirkti mokyklų knygynams „Kultūros“ bendrovės išleistas knygas (žiūr. „Svietimo darbe“ 1924 m. 9 Nr., 1925 m. 4, 7 ir 11 NNrr. ir 1926 m. 2 NNrr.). Pagaliau 1925—1926 m. uždarė visus 135 Kultūros būrelius, kurie berods vieni ir tesirūpino suaugusių švietimu visoje Lietuvoje, ruošdami paskaitas, platindami knygas ir rengdami kursus (Pasvalio Kultūros būrelio Liaudies Universitete per I semestrą padaryta 72 paskaitos).

Tad „Kultūros“ bendrovė, remdamasi pareikšta per 1926 m. rinkimus Tautos valia ir visuotinio bendrovės narių bei būrelių suvažiavimo nutarimu, prašo p. Svetimo Ministerijai štai ko:

1. Įsakyti Mokslo priemonių ir knygų tikrinamajai Komisijai iš naujo peržiūrėti uždraustąsias B-vės knygas, būtent: „Iš tamsios praeties į šviesią ateitį“ 1924 m. „Sviet. darbas“ Nr. 9², „Žemės istorija“, „Oskar Vilde pasakas“ 1925 m. Sv. dar. 4 Nr.³, „Parinktosios Jovaro eilės“, „Scenos vaizdeliai vaikų teatrui“, „Aritmetikos uždavinynas vidurinėms mokykloms“ I ir II d. (vienintėlis), „Jaunūčiai daigeliai“ I d. 1925 m. Sv. dar. Nr. 7⁴, „Mūsų kūdra“, „Burtų pasaulis“, „Tūkstantis ir viena naktis“, „Palaidūnas“, „Lietuvos knygnešio likimas“, „Poezijos ir prozos teorija“, Sv. dar. NNrr. 11⁵. . . 1925 ir „Mūsų istorijos pradžiamokslis“ 1926 m. Sv. dar. 2 Nr.⁶ Tenka pastebėti, kad šį vadovėlių toji pati komisija ir tą patį leidimą buvo pripažinusi tinkamu pradžios mokyklai vadovėliu (vienintėli iš visų esamų vadovėlių) žiūr. Sv. dar. 1925 m. 4 Nr.⁷ Paminėtas knygas Komisija, tinkamai įvertinus, privalėtų tučiuojau atšaukti spaudoje, nes toksai uždraudimas teikia Bendrovei nuostolius.

2. Drausdama mokykloms pirkti „Kultūros“ bendrovės išleistas knygas, nepirko tų knygų nė pati Svetimo Ministerija ir privėdė Bendrovę prie labai sunkios pinigines padėties. Tai „Kultūros“ bendrovė prašo Svetimo Ministerijos nupirkti pradžios mokykloms ir suaugusių knygynams paminėtas pridėdamuose prie šio sąrašuose knygas⁸.

3. „Kultūros“ Bendrovės leidžiamas populiaraus mokslo žurnalas „Kultūra“ yra teikiamas visuomenei labai pigiai, buvusi gi Vyriausybė savo nepalankumu privėdė Bendrovę prie labai sunkios pinigines padėties ir, jei dabartinė Vyriausybė neparems, visuomenė gali netekti vienintelio populiaraus mokslo žurnalo. Tad Bendrovė prašo leisti piniginę pašalpą nors toje sumoje, kuri nuleidžiama būrelių nariams, moksleiviams ir kariams, būtent—dvylika tūkstančių (12.000) litų, arba užprenumeruoti „Kultūros“ žurnalą pradžios mokykloms bei suaugusių knygynams, kaip užprenumeravo „Krivulė“⁹, „Ziburėlių“¹⁰ ir kt.

4. Kadangi Svetimo Ministerija dažnai tam tikras knygas paveda išleisti atskiriems leidėjams, tinkamai juos kredituodama, pav. „Svyturio“ b-vė, „Vaivos“ ir kt., tai „Kultūros“ b-vė prašo Svetimo Ministerijos šiuo atveju suteikti jai pirmenybę, kaip kooperatyvui, juo labiau, kad „Kultūros“ bendrovei tokios progos leidimo darbui išplėsti nebuvo duodama.

5. Didelė domė kreipdama į suaugusių švietimą, kurį bendrovė skaito pagrindu kultūriniam darbui ir kurį vykdo per savo Kultūros būrelius vietose, organizuojant paskaitas, kursus, vaidinimus, steigiant liaudies namus, radio imtuvus, kinematografas, leidžiant keliaujamuosius knygynus, mokslo kinematografus ir k., „Kultūros“ b-vė tikisi sulaukti iš Svetimo Ministerijos mediaginės paramos šiam savo darbui, juo labiau, kad jis, kaip neuodąs pajamų, negali būti vienos bendrovės įėjomis pakeliamas; kartu

prašo ji Svetimo Ministerijos palaikyti ir paremti Ministerijų Kabinete Piliečių Apsaugos Departamento 1925 metais iškeltąją bylą apie „Kultūros“ būrelių uždarymą dėl jų neva neatitinkamo registravimo.

Priedas: Iškarpos iš „Kultūros“ žurnalo apie „Kultūros“ b-vės ir būrelių veikimą ir „Kultūros“ b-vės ir būrelių įstatai¹¹.

„Kultūros“ bendrovės Pirmininkas K. Venclauskas
Nariai: St. Brašiškis P. Bugailiškis

Įrašas 293 lape: „Žurnalas „Kultūra“ ir visi „Kultūros“ B-vės leidiniai ligi šiol išleisti, leidžiama vartoti pradžios, vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų egzempliuose. V. Cepinskis 13.VII.26.“

CVA, f. 391, ap. 4, b. 1283, l. 293—297.

1927 m. raštas švietimo Ministeriui

8/VII—1927 m.

Ponui Svetimo Ministeriui
Kaunas

Buvusio Svetimo Ministerio p. Bistro aplinkraščiu iš š/m. sausio mėn. 31 d. paskelbtu dienraštyje „Lietuva“ š/m. vasario mėn. 2 d. 26 Nr.¹² vėl uždraustos visos „Kultūros“ b-vės knygos vartoti mokyklose.

Kadangi uždraustųjų knygų tarpe randasi klasikai¹³, k. t. Sekspiro, Rainio, Tolstojaus, M. Tveno, Tagorės, Oskaro Wilde, Anderseno ir k. knygos arba žinomų autorių vadovėliai¹⁴ k. t. Trojanovskio, Seršenevičiaus, J. Barono, J. Murkos ir kt. kurių uždraudimas sukelia mūsų visuomenei ir net užsieniams nusistebėjimo¹⁵, gi bendrovei, turinčiai nuopelnų švietimo ir kultūros srityje (išleista 130 knygų arti 600.000 egzemplių), sudaro nepateisinamos skriaudos, šiuomi prašome vardan teisybės, peržiūrėjus, minėtąjį aplinkraščių jį atšaukti.

Įrašas: „Išaiškinta: tokio uždraudimo nebuvo ir nėra.“

[parašas]

CVA, f. 391, ap. 4, b. 1265, l. 235.

Pastabos

¹ „Kultūros“ bendrovės išleistame „Knygų kataloge“ (Siauliai—Kaunas, 1925, p. 103—111) pateikta jos leidinių sąrašas.

² Žurnale „Svietimo darbas“ 1924 m. 9-jame Nr. (p. 883—886) išspausdintas S. Baltūsio pasirašytas „Mokslo priemonių ir knygų tikrinimo komisijoje patikrintų leidinių sąrašas“. Jame nurodyta, kad N. Rubakino knyga „Iš tamsios praetities į šviesią ateitį. Pasakojimai iš žmonių kultūrinės istorijos“ (išleista Siauliuose 1923 m.) „mokinių knygynams netinka“ (p. 883).

³ „Svietimo darbo“ 1925 m. Nr. 4 (p. 380) pažymėta, kad mokyklų bibliotekoms netinka V. Lunkevičiaus „Žemės istorija“ (Siauliai, 1924) ir J. Jablonskio (junior) verstos Oskaro Vaildo (Wilde) „Pasakos“ (Siauliai, 1924).

⁴ „Svietimo darbo“ 1925 m. Nr. 7 (p. 756, 759, 760) nurodyta, kad mokyklų bibliotekoms netinka: Jovaro „Parinktosios eilės“ (Siauliai, 1923), J. Geniušo „Scenos vaizdeliai vaikų teatrui“ (Siauliai, 1924; knygos, esą, netinka „dėl menko turinio ir auklėjamosios vertės“), „Aritmetikos uždavinynas vidurinėms mokykloms“ D. 1 (3-asis 1923 m. leidimas) ir D. 2 (4-asis leid. Kaunas, 1925), Aidos „Jaunučiai daigeliai“ (D. 1. Siauliai, 1922).

⁵ „Svietimo darbo“ 1925 m. Nr. 11 (p. 1241, 1242 ir 1243) nurodyta E. Svederio knyga „Mūsų kūdra“ (Siauliai, 1923; nerekomenduota mokyklų bibliotekoms daugiausia „dėl sintaksės ir žodyno klaidų“). Minimos taip pat kitos knygos: S. Pero „Burtų pasaulis“ (K., 1923), „Tūkstantis ir viena naktis“ (Siauliai, 1923), Butkų Juzės „Palaidūnas“ (Siauliai, 1925), Adomo Lasto „Lietuvos knygnešio likimas“ (Siauliai, be metų), St. Cešūno „Poezijos ir prozos teorija“ (Siauliai, 1925).

⁶ „Svietimo darbo“ 1926 m. Nr. 2 (p. 186) pažymėta, kad mokyklai netinka J. Trinkūno „Mūsų istorijos pradžiamokslis“ (Siauliai, b. m.).

⁷ Buvo leista naudoti 1-ąjį šios knygos leidimą.

⁸ Prie rašto švietimo ministru pridėtas „Sąrašas „Kultūros“ bendrovės knygų, siūlomų suaugusių knygynams“. Į sąrašą įtrauktos 44 įvairaus turinio knygos (CVA, f. 391, ap. 4, b. 1283, l. 298—299).

⁹ „Krivulė“— iliustruotas mėnesinis buržuazinis žurnalas, leistas 1923.VII—1926 m. Kaune. Nuo 1925 m. rugpjūčio 1 d. jis tapo laikraščio „Lietuva“ savaitiniu priedu.

¹⁰ „Ziburėlis“—1920—1944 m. leistas buržuazinis vaikų žurnalas.

¹¹ Priedai (iškarpos iš „Kultūros“ žurnalo, „Kultūros“ bendrovės ir būrelių įstatai) yra laikomi kartu su raštu Centriniaame valstybiniame archyve.

¹² Aplinkraštis dėl „Kultūros“ leidinių buvo išspausdintas laikraštyje „Lietuva“ (1927, vasario 2, Nr. 26).

¹³ V. Sekspyro „Otelo“, J. Rainio „Aukso žirgas“, L. Tolstojaus „Pasaka apie tris brolius, nebyle seserį, seną velnią ir tris velniūkščius“, M. Tveno „Princas ir elgeta“, R. Tagorės „Namai ir pasaulis“, O. Vaildo „Pasakos“, Anderseno „Lakštingala. Pas Kristaus eglele“.

¹⁴ J. Trajanovskio „Gamta ir jos reiškiniai“ (D. 1—4), „Gamtos mokslo vadovėlis“, G. Seršenevičiaus „Bendrasis teisės ir valstybės mokslas“, J. Barono „Žmogaus kūnas“ ir „Kaip tirti gamtą“, J. Murkos „Vaikų darbymečiui“ (D. 3—4).

¹⁵ „Kultūros“ bendrovės leidinių (jų tarpe literatūros klasikų V. Sekspyro, R. Tagorės, O. Vaildo ir kt.) uždraudimas sukėlė Anglijos spaudoje nemalonių atgarsių. Pateiksime ištrauką iš K. Vairo-Rackaus 1927 m. gegužės 21 d. laiško švietimo ministrai K. Šakeniui:

„Turiu vieną prašymą į Tamstą. Nelabai senai, matyt, tulų „geradarių“ pasirūpiniu, užsienių spaudoje paleista žinia, buk Lietuvos Vyriausybė prašalinusi iš mokyklų knygynų Rabindranath Tagore, Oscar Wilde, Wells ir Shakespeare'o kūrinius. Pasirodžius anglų spaudoje tai žinia, aš tuoj dementavau ją („Daily Herald'e“, darbo partijos organe, kurs įdėjo savo korespondento iš Kauno pranešimą). Paskui, gavęs U. R. M-jos telegramu instrukcijas dementuoti žinią apie Shakespeare'o, padariau tai per Reuter'io ir Exchange telegrafo agenturas. Nežiūrint bei gi visų mano pastangų atitaisyti Vakaruose, vis tik dar kartais pasirodo spaudoje insinuacijos mūsų vardu. Štai, rimtas konservatorių krypsnio dienraštis „The Daily Telegraph“, gegužės 12 d. redakcijos straipsnyje pajaukia mus už tai, kad mes buk uždraudę Shakespeare'o kūrinius. Tuo reikalu mačiausi šiandien su „Daily Telegraph“ vyriausioju redaktorium, ir jis žadėjo „atitaisyti“ tą skriaudą, kokią padarė savo straipsniu mūsų vardu“.

Laiško autoriui prašė ministrą išaiškinti, kas atsitiko, nes, esą, nebūna juk dūmų be ugnies. Toliau jis pažymėjo, kad anglų spauda „ypatingai dėl Shakespeare'o yra labai jautri.“ (CVA, f. 391, ap. 4, b. 1265, l. 263).

To meto užsienio spaudos atgarsių dėl minėtų autorių knygų uždraudimo pasitaiko ir šiuo metu. 1962 m. tyrinėtojas N. Caterdži (Chaterji) iš Londono, rašęs darbą „R. Tagorė ir Vakarai“, kreipėsi į Lietuvos TSR Knygų rūmus, prašydamas suteikti duomenų apie didžiojo indų rašytojo kūrinių vertimus į lietuvių kalbą ir paaiškinti, dėl ko buvo uždrausti R. Tagorės raštai Lietuvoje.

Iš Humanitarinių mokslų ir literatūros draugijos veiklos

Prie Kauno universiteto humanitarinių mokslų fakulteto 1927 m. buvo įsteigta Humanitarinių mokslų ir literatūros draugija. Joje buvo 4 skyriai: literatūros, istorijos, filologijos ir filosofijos. Draugijos Literatūros skyrius įsikūrė 1927 m. vasario 28 d. Tikraisiais draugijos nariais buvo Kauno universiteto profesoriai J. Tumas, V. Krėvė, B. Suoga, V. Mykolaitis-Putinas, M. Biržiška, S. Ciurlionienė, J. Herbačiauskas, be to, žymesni to meto rašytojai L. Gira, A. Vienuolis, F. Kirša, P. Vaičiūnas, Vydūnas, M. Vaitkus. Draugijos pirmininku buvo V. Krėvė, sekretoriumi V. Mykolaitis-Putinas, išdininku J. Tumas. Humanitarinių mokslų ir literatūros draugijos Literatūros skyrius rūpinosi pasaulinės literatūros veikalų vertimais į lietuvių kalbą: parinkdavo verstinus kūrinius, surasdavo vertėjus, rūpinosi vertimų išspausdinimu. Centriname valstybiniame archyve yra dokumentų apie tą Literatūros skyriaus veiklos barą.

Trys raštai švietimo ministrai

1

Humanitarinių mokslų ir literatūros draugija	J. E. Ponui Švietimo Ministeriui
Literatūros skyrius	
1928 m. birželio mėn. 20 d.	Aukštai Gerbiamas Pone Ministeri
Nr. 8	

Humanitarinių Mokslų ir Literatūros Draugijos Literatūros Sekcija, vykdydama savo pasiryžimą leisti geriausių Europos literatūrų kūrinius lietuvių kalba, yra atidavusi į spaudą keturis naujus vertimus: „Meterlinko „Mariją Magdaleną“¹, Moljero „Tartiu-lą“², Z. Krasinskio „Nedieviškąją Komediją“³ ir Meterlinko „Mėlyną Paukštį“⁴. Du pirmieji vertimai šiomis dienomis jau išeina iš spaudos.

Kadangi šitų naujų leidinių išlaidoms apmokėti anksčiau gautųjų lėšų nebepakanka ir be to jau yra paruoštos spaudai dvi naujos knygos, tai turime garbės prašyti Pone Ministerį duoti parėdymą, pervesti iš skirtos šiam reikalui sumos Literatūros Sekcijos Kasininko kan. J. Tumo vardu 10.000 litų.

Atsiskaitymas iš gautųjų lėšų su Knygų Leidimo Komisija stropiai vykdomas.

Teiktės priimti, Pone Ministeri, aukštos mūsų pagarbos pareiškimą.

Pirmininkas V. Krėvė-Mickevičius
Sekretorius V. Mykolaitis

CVA, f. 391, ap. 4, b. 1265, l. 128.